

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhatszöt soros egyszerű hirdetés 15 fill. Többzörös hirdetésért jutányosabb. Nyúlter: minden sor 20 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kósch Árpád könyvnyomtató-intézet.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

A polgári erények jutalma.

Lapunk legutóbbi száma, a *Budapesti Közönlönyben* kiadott legfelsőbb királyi kézirat alapján, azt a — bizonyonyal széles körben örömmel fogadott — hírt közölte, miszerint ő Felsége a király, *Kósch Árpád* eperjesi könyvnyomdatulajdonosnak — az ipar, kereskedelem és közművelődés terén szerzett érdemei elismerésül — a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

Ennek az örvendetes ténynek nem a személyi vonatkozásával óhajtunk elsősorban foglalkozni, és pedig azért, mert véleményünk szerint egy demokratikus elveken szervezett államban a legfelsőbb kitüntetések, az érdemnek legmagasabb elismerése és megjutalmazása nem a *személy*, hanem az általa odaadással, becsülettel és a közönséges értelemben vett honpolgári kötelességek mértékét messze meghaladó buzgalommal szolgált magasztos *közügyek* érdekében adatnak.

Viszont azonban nem lehet szebb feladata a közérdeket a nagy nyílvánosság előtt képviselő sajtónak, mint az, hogy az ilyen természetű kitüntetések alkalmából fokozott mértékben reáirányítsa a nagyközönség figyelmét, érdeklődését, a kitüntetésnek nemcsak személyi, hanem érdemben való méltánylására is, mert ezzel némileg ugyanazt a célt szolgáljuk, a mit a legfelsőbb kitüntetéseknek szolgálni, előmozdítani egyedüli és szent közérdekű hivatásuk: *fokozni a társadalom minden tagjában a becsü-*

letes, kitartó, önfeláldozó, emberbaráti munkásságra irányított ambíciót.

Jól tudjuk azt, hogy a társadalomnak önzetlen szeretet-munkájára milyen nagy szükség van napjainkban, ha az emberiségnek rendeltetése szerint való fejlődése, haladása után vágyakozunk. A nagyobb körben éppen úgy áll ez, mint a kisebb körökben, pl. egy vármegye vagy város társadalmi életében. Azt is tudjuk, — mert látjuk — hogy az életfentartás anyagi biztosítékainak megszerzése körül napjainkban folytatott önző harcok idején milyen sokszor sorvadnak semmivé a legnemesebb törekvések azért, mert az önzetlen, haszon nélküli munkásság becslésre méltó tulajdonsága és szeretete hovatovább kevesebb és kevesebb embertársunk szívében ver gyökeret.

Így van ez a mi Eperjesünkön is. Bár aránylag annyi sok értékes emberbaráti, közművelődési, közgazdasági intézménnyel dicsekedhetünk, úgyde ha ezeknek önzetlen munkásait keressük, akkor szinte csodálattal tépelődünk a felett, hogy az ilyen munkásoknak kicsiny száma mellett hogyan is tudunk ilyen eredményt elérni? Csakis úgy sikerülhetett ez, hogy a bár csekély számú, de törhetlen akaraterejű munkások egy egész életet — sokszor egyéni érdekeik fölállózásával — szentelnek a kifizőtt eszménynek.

Jól esik látnunk, hogy az ilyen, legfelsőbb elismerésre érdemes egyéniséget — bár egyszerű polgár is — észreveszik azok, a kiknek ez komoly és szép kötelességük. De különösen jól esik látnunk — mert buzdítólag kell hogy

hasson mindannyiunkra — az is, hogy az egyszerű polgárembernek, a ki nagy intelligenciáját *nem resteli az ipar és kereskedelem szolgáltatásban értékesíteni*, ugyanolyan mértékkel s az érdemekhez képest adják meg a közügynek javára szolgáló kitüntetést, mint akár a szellemi munkásnak, akár az állami élet hasonlóképpen érdemesült dignitáriusának.

Éppen ezt látjuk a jelen esetben fényesen beigazolvva, s ezért, mint egy igazságos, szebb jövőnek hajnalhasadását, honpolgári örömmel kell, hogy üdvözöljük.

Illesse egyúttal elismerésünk azt a férfiút is, a ki — vármegyénk élén elfoglalt hivatali állásánál fogva — méltányló igazságérzettel, díszére szolgáló tapintattal vette észre a legbecesebb intézményeink szolgálatában önzetlenül szerzett érdemeket, illetve tanúsított s olgálatokat, és menten minden előítélettel, egyedül azok belső értékére volt tekintettel, a mikor — biznyságot téve arról, miszerint ismeri a jelen kitüntetéssel nem kevésbé kitüntetett közgazdasági, közművelődési és emberbaráti intézményeink értékét — ezeknek hí munkását a legfelsőbb kitüntetésre ajánlotta.

HIREK.

* **Királyunk születési napján.** Ő Felsége születésnapja alkalmából aug. 18-ikán fényes ebédet adott dr. *Vályi János* eperjesi gör. kath. püspök, melyen városunk társadalmának színe-java élvezte a köztiszteltben álló főpásztor szíves vendégszeretetét. A negyedik fogás után Vályi János püspök melegen átértett felköszöntőjében méltatta alattvalói hűséggel és őszinte

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

A vallásszabadságról.*

írta: **Dr. Horváth Ödön.**

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mostan, a mikor az én szeretett, kedves ifjú barátainak, testvértanítványaink lelkes hallgatóságának megtisztelő felszólítására megjelenek itt az emelvényen s a mikor olyan jótékonyan ihlet meg már maga az a lelket felbuzdító egészséges áramlat, a melyet ennek az ifjúságnak derék egyesülete ezeken a vallásos estéken megindított: önkénytelenül reá kell gondolnom egy lelket lebilincselő jelenetre, a-melynek 1899. szeptember 25-ikén voltam igénytelen részese.

A Protestáns Irodalmi Társaság közgyűlésén voltunk együtt Debreczenben s lelkesedéssel hallgattuk *Hegedűs Sándor* elnöknek megnyitó-beszédét. Szívünkhez szólott annak minden mondata. De különösen feledhetetlen volt előttem a beszédnek az a része, melyben a hitnek és a tudománynak egymáshoz való viszonyát érintette. Azt mondotta többek között, hogy: «Linné, mikor, mint a botanika atyja, kiment a nyílt mezőre: első dolga mindig az volt, hogy letérdelt és hálát adott Istennek. Azután vizsgálta a növényt, gyökerétől spórájáig s minél többet vizsgálódott, annál többször hajtott térdet!»

Soha se felejtettem el azóta ezt a szép példázatot! Azóta a tudomány minden munkásáról azt hiszem, hogy feladatát csak akkor oldhatja meg, ha a Linné példáját követi! Ha a tudomány igazságait, — az

* Felolvasta szerző az eperjesi ág hitv. evang. theologia belmissiói egyesületének 1902. évi május hó 21-ikén tartott vallásos estéjén.

emberi léleknek ezeket a drága virágait — óhajtjuk vizsgálódásunk tárgyává tenni: teljesen avatatlanok vagyunk e nagy és nehéz feladatra akkor, ha nincs meg bennünk a hajlandóság arra, hogy térlet hajtunk Teremtőnk előtt, a kinek mindenhatósága érvényesül a világegyetem beláthatatlan naprendszerének életében éppen úgy, mint a legparányibb porszemben; a kinek megmérhetetlensége áll előttünk az oceánok feneketlen hullámaiban éppen úgy, mint abban a tünékeny könnyecseppben is, a melyet az öröm, vagy a bánat hoz remegő pilláinkra!

Nincs emberi lélek, mely nélkülözhetné a hitet! Annál kevésbé lehet a tudománnyal foglalkozó ember, a kinek ne volna erre mellőzhetetlenül szüksége! Az a tudomány, a mely hadat akarna üzeni a hitnek s mibe se akarná venni azokat a megbecsülhetetlen előnyöket, a melyekkel ez az emberi lelket gazdagítani, boldogítani képes: nem volna méltó erre a névre!

Mert hallhatunk olyan tudósokról beszélni, a ki előtt nincsen igazság, a melyet érzékileg felfogni nem képes. A ki önhittségében elvakulva, azt hiszi, hogy csak az igaz, a mit tud, — s még fokozottabb elbizakodottságában azt meri gondolni, hogy minden, a mit tud: tényleg igaz is, — valamint hogy minden, a mi igaz: valójában tudva is van előtte Hígyjétek meg, tisztelt hallgatóság, hogy azoknak, a kik így gondolkoznak az igazság fölött, — nem szeretnék szójátékkal élni, — első sorban maguknak nincsen és nem lehet igazuk!

Az igazi tudós, — nézetem szerint, — csak az lehet, a ki jól tudja azt, hogy ott, a hol nagyítóüvege, távcsöve, színekép-elemző készüléke, vagy bármi néven nevezendő tudományos bűvárlati eszköze cserben hagyja és megtagadja a szolgálatot: — ott még egy egész világ van elrejtve előttünk, a melynek lételet tagadni

csak a hiú dölyf, vagy az esztelenség képes s a melyet akkor látunk leginkább, ha lchnyjuk szemcinket s megnyitjuk lelkünket előtte,

..... kit a bölcs lángesze fel nem ér,
Csak titkon érző keble óhajtva sejt!

Ha megnyitjuk lelkünket az örök világozágnak az előtt a kiapadhatatlan forrása előtt, a melyet mindnyájunk üdvére adott belénk a Teremtő, hogy az agyunk elé toluó ezer és ezer megoldatlan kérdés gyötrő sötétségében, a mindennapi élet ezer és ezer megpróbáltatásai és küzdelmei között, el ne veszünk! Igen kedves hallgatóság, e küzdelmek és kétségbeesések között

Biznunk kell Benne teljes bizalommal,
Rendíthetetlen egótívó hittel, —
Másképp nem győzzük könnyel, fájdalommal
S nem állhatunk meg szenvedéseinkkel!

Úgy kell tennünk, a mint a mindennapi tapasztalásból tanultuk! Ha szédületes mélység ha cnyeléssel fenyegető örvény felett kell járnunk: soha se nézzünk alá a mélységbe, a veszedelembé, a pusztulásba, a mely — lényünk por-részecskéinél fogva — a nélkül is oly nagy erővel vonz bennünket magához, hanem nézzünk fel csupán az *égre*, «a honnan jön minden adomány és minden tökéletes ajándék!»

Az a nézet tehát, hogy a tudomány s általában a művelődés feleslegessé tehetné a hitet: meggondolatlan és alaptalan! Reá czáfol erre maga az a kétségtelen körülmény, hogy minél műveltebb valaki: annál több kérdés merül fel lelke előtt, melyekre a tapasztalás segítségével biztos feleletet adni nem képes. Valamint az, hogy ha a műveltség csakugyan feleslegessé tehetné a hitet, akkor szükségképpen azt kellene az emberi művelődéstörténetben észlelni, hogy az emberi művelődés és a vallásos fogalmak fejlődése ellentétes irány-

Jelen számunkhoz félv melléklet van csatolva.

ragaszkodással szeretett Királyunk érdemeit s ágyú-dörgések közepette éltette legalkotmányosabb Királyunkat. Itt említjük még fel pótlólag, hogy aug. 18-ikán az eperjesi orth. izr. hitközség is ünnepélyes istentiszteletet tartott fényesen kivilágított templomában.

* **Köszönetnyilvánítás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Berzeviczy Albert* dr., v. b. t. t. tanácsosnak — a ki a berzeviczei állami elemi iskolával kapcsolatos gazdasági-iskola céljaira 411 négyszögöl kiterjedésű értékes belsejét ajándékozott — köszönetét nyilvánította.

* **Új körjegyző.** A július 15-ikén elhalálozott Mátrai János volt hertneki körjegyző helyére aug. 14-ikén ejtették meg az új választást. Ketten pályáztak: Elsner Simon dr. és *Sinály Gyula* lemesi segédjegyző, kik közül az utóbbit választották meg hertneki körjegyzőnek.

* **Az égbe költözött.** Vajjon vigasztalható-e egyébbel a mélységes bánattól gyötört szülői szív, a mikor egy eleven, kedves, értelmes kis gyermek váratlanul, alig pár napi szenvedés után a megfjethetlen s kérelhetetlen halálnak karjaiba hull! Ilyen nagy bánat érte dr. *Magyar István* kir. ügyészt és nejét, a midőn hároméves Tiborkájuk e hó 17-ikén Budapesten elhunyt. A mélyen süjtött szülők iránt az aug. 19-ikén Budapesten végbement temetés a baráti és rokoni részvételnek számos és igaz jelei nyilvánultak.

* **Kösch Árpád kitüntetése.** Tekintettel arra, hogy az erre vonatkozó legfelsőbb kézirat — lapunk zárta miatt — későn jutott tudomásunkra: múlt számunkban csupán röviden közöltük azt a mindnyájunk előtt igaz örömmel fogadott hírt, hogy ő cs. és apost. kir. Felsője, *Kösch Árpád* könyvnyomdatulajdonosnak — a hazai ipar, kereskedelem és közművelődés előmozdítása körül szerzett kiváló érdemei elismerésül — a *Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.* Ez a legfelsőbb kitüntetés valóban kiváló érdemeknek képezi legszebb jutalmát és elismerését. Társadalmi és közéletünk minden figyelmes szemlélője, de minden tagja előtt is jól ismert körülmény az, hogy *Kösch Árpádnak*, lapunk kiadójának, a tevékeny és eredményesen munkálkodó tiszta keze ott van mindenütt, a hol a közért, az embertársakért tenni, buzgólkodni, áldozni kell. A könyvnyomda-ipart városunkban, sőt az egész Felsőmagyarországon, — páratlan tökéletességgel berendezett kitűnő nyomdája által — oly magas színvonalra emelte, hogy könyvnyomtatóintézete és ennek nagy tökéletességgel, valamint kiváló csinnal kiállított termékei, becsültek és ismertek az egész hazában. A Nagysárosi Múmalom és az Eperjesi Bank-egylet ügyeinek előmozdítása körül szintén kiválóak az ő érdemei, kinek odaadó, lelkes buzgalma ezeknek a kitűnő vállalatainknak is megbecsülhetetlenül nagy hasznára van. Vármegyénk hírlapirodalmá is sokat köszönhet az ő vállalkozási szellemének, illetve áldozatkészségének, a mennyiben az *Eperjesi Lapok*, *Sárosvármegyei Hivatalos Lapja*, *Gazdasági Értesítő*, valamint a *Magyar Kisdudnevelés és Népoktatás*, nem-

különben a *Községi Közigazgatás*, mindmegannyian az ő kiadásában jelennek meg. Azonban e kiváló és igazán meg sem becsülhető érdemek mellett is különösen szembetűnőek azok a nagyfontosságú érdemek, a melyek őt a társadalmi, a közélet, a közművelődés és a közjótékonyosság terén oly bokrosan díszítik. Városunk képviselőtestületének, valamint gazdasági szakosztályának, nemkülönben vármegyénk törvényhatósági bizottságának és állandó választmányának buzgóan érdeklődő tagja, kinek szakképzettsége, főképen a nevezett erkölcsi testületek gazdasági ügyeinek intézésénél, sok esetben sikerrel volt értékesíthető. A társadalmi élet terén különösen fontos az a szerep, a melyet mint a Kereskedők és Kereskedő-Ifjak Egyletének buzgó elnöke, nemkülönben a melyet mint a Társadalmi Egylet pénztárosa tölt be. A hazai közművelődés terjesztése tekintetében elvülhetetlenek azok az érdemek, a melyeket a Széchenyi-körben eltöltött hosszú évek munkája szerzett neki; ő töltvén be ennek a kiváló közművelődési egyesületnek nagy munkáját, körültekintéssel, idővesztéssel és felelősséggel járó pénztárosi teendőit és pedig oly önfeláldozó önzetlenséggel és oly páratlan lelkiismeretességgel, hogy az egylet közgyűlései valóban mindannyiszor zavarban vannak, a mikor az ő nagy buzgalomáról és tevékenységéről emlékeznek meg. A közjótékonyosság tere is hálásan ismeri az ő általában becsült, kedves nevét, a mennyiben mint a Sárosvármegyei Jótékony Nőegyletnek s mint újabban a Vöröskereszt-egylet vármegyei és eperjesi választmányainak buzgó pénztárosa, nagy mértékben hozzájárult az egyesületek ügyeinek felvirágoztatásához. Mindezek a rövid vázlatban fel-említett adatok is kellően bizonyítják azt, hogy a legmagasabb királyi kitüntetés ebben az esetben egy valóban munkás, tevékeny, buzgó férfit jutalmazott meg, kit, mint az önzetlen tevékenységnek s mint — e mellett — az igaz és a hű embereknek is egyik valódi példaképét megannyian a legmelegebben üdvözlünk ebből az alkalomból is. A kitüntetett férfiú rövid életrajza a következő: *Kösch Árpád* 1860. október 18-ikán Eperjesen született. Atyja: *Kösch Frigyes* kiváló eperjesi kereskedő volt, ki a társadalmi és a közélet terén is jelentős szerepet töltött be. Tanulmányait Eperjesen a kollég. főgimnáziumban és Budapesten a Müller-féle keresk. tanintézetben végezte, majd Haymerle őrnagy egyévi önkéntességi tanfolyamát hallgatta. Gyakorlati kereskedelmi kiképzését véget Miskolcon, Eperjesen, Bécsben és Budapesten, majd ismét Bécsben és Sopronban tartózkodott, utóbbi helyekről számos utazást tévén. 1883-ban Eperjesen ügynöki irodát nyitott 1884-ben egy Eperjesen állítandó kályhagyár érdekében tett nagyobb tanulmányutát. Ugyanebben az évben átvette az Eperjesi Bankegylet könyvnyomdáját s teljes erővel hozzálátott e szakma tanulmányozásához. 1886-ban a kassai könyvnyomdászsegédek beteg- és utassegélyező egyesülete tiszteleti-tagjává választotta. 1887. óta a könyvnyomdászok országos egyesületének a tiszteleti-tagja s azok közé az áldozatkész főnökök

közé tartozik, kik az egylet országosítása óta anyagiilag folyton segítik; alkalmazottait pedig a leghumánusabb bánásmódban részesíti. 1891-ben a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet számvizsgálója, majd 1892-ben pénztárosa lett. 1891. június 6-ikán az Országos Ipar-egyesület — ipari jelességeikért — az egyleti ezüst-díszéremmel tüntette ki. Ugyanebben a hónapban a Nagysárosi Múmalom igazgatóságának tagjává választott. 1892. februárja óta igazgatósági-tagja az Eperjesi Bankegyletnek, míg ugyanebben az évben az Eperjesi Gyermekkert bizottságának tagjaként működött. 1893. jan. 1-seje óta pénztárosa az Eperjesi Társadalmi Egyletnek 1893-ban rendes-tagja lett az eperjesi adókvívét-bizottságnak, míg ugyanebben az évben a kerületi betegsegélyező-pénztárnak elnökévé választották, mely minőségében résztvett egy Budapesten megtartott kongresszuson. 1893-ban könyvnyomtató-intézetét lényegesen nagyobbította és javította 1894. márcziusa óta pénztárosa az Eperjesi Széchenyi-körnek, míg ugyanebben az évben tagja volt a villamosvilágítási bizottságnak s résztvett az erre alakult részvénytársulat alapításában, melynek felügyelő-bizottsági tagjává lett. 1895-ben, mint Széchenyi-köri pénztáros, átvette a Széchenyi-körrel ekkor egyesült Magyarosító-egylet pénztárosát is. 1895-ben a *Magyar Kisdudnevelés és Népoktatás* című lap kiadására vállalkozott. 1896-ban tagja lett az eperjesi ág. hitv. ev. egyház tanácsának s ugyanev év júniusában kiadója lett a *Sárosvármegyei Hivatalos Lapnak*. 1898-ban kiadója az *Eperjesi Lapok*-nak. 1901. márczius 3-ikán az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-Ifjak Egylete választotta elnökévé s ugyanev év júniusában a kereskedelmi iskola elnöke lett. 1902. márcziusa óta pénztárosa a Magyar Szent Korona Vöröskereszt-egylete eperjesi főköjének, valamint a sárosvármegyei választmányának is. Ez év júniusa óta pedig tagja az eperjesi ág. hitv. ev. Kollégium számvizsgáló bizottságának.

* **A postai felvételi szolgálat** augusztus 1-jétől vasárnapokon és közünnepnapokon az eddigi délelőtti 9—12 helyett *d. e. 8—11-ig* állapított meg.

* **Városi közgyűlés.** Eperjes sz. kir. város képviselő-testülete aug. hó 28-ikán közgyűlést tart, melynek legfontosabb tárgyát a tanácsnak ama részletes előterjesztése fogja képezni, mely 1902. évi szeptember 19-ikén, Kossuth Lajos születése századik-évfordulójának megünneplésére vonatkozik.

* **Adófelszólamlás.** A Sárosvármegye területére alakított adófelszólamlási bizottság — melynek elnöke *Fest Lajos* s tagjai *Dessewffy Lajos*, *Gombos Alajos*, *Kubinyi Albert* és *Meliorisz József* — szept. 2-ikán *d. e. 9 órakor* kezdi meg működését Eperjesen.

* **Értesítés.** Az *eperjesi ev. ker. Kollégium főgimnáziumában* az 1902/3. tanévre szóló beiratások szept. 1., 2. és 3-ikán eszközöltek; a beiratásokat megelőzőleg aug. 30. és 31-ikén tartanak a felvételi, javító- és esetleg magánvizsgálatok. Az előadások a főgimnáziumban szept. 4-ikén veszik kezdetüket. A koll.

ban haladnak; hogy tehát minél alacsonyabb fokozat áll valamely nép művelődése általában: annál magasabb fokú ennek vallásos műveltsége, és megfordítva! Holott éppen az ellenkezőt tapasztaljuk! Mert az általános művelődés fokozódása előfeltételül és egyszersmind következményül bírja maga előtt és illetve maga után, a vallásos fogalmak fejlődését.

El kell fogadnunk tehát, — létünk törekeny hajójának egyetlen biztos horgonya gyanánt kell elfogadnunk — azt a tételt, hogy az embernek, a műveltség bármilyen fokán, mellőzhetetlenül szüksége van a hitre!

Annak pedig, a mi ilyen — természetünkben rejlő — életszükséglet mindenkire nézve, annak milyennek kell lennie!? Megmondja ezt józan eszünk! Meg tudjuk ezt szívünknek tiszta dobogásából! Megtanít erre a történelem! De mindenekelőtt megtanít erre a könyvek könyve, — hol csörgedez az élet itala.

«Az Isten lélek; és a kik őtet imádják: szükséges, hogy lélekben és igazságban imádják!»... Lélekben és igazságban, kedves hallgatóm! A lélek és az igazság pedig nem lehet más, mint: *szabad!*

«Az Úr pedig ama lélek!» — olvassuk egy másik gyönyörű helyen. — «A hol pedig az Úrnak ama lelke vagyon: ott vagyon a *szabadság!*» — «Azért ha Fiú megszabadít titeket, bizonyosan szabadok lesztek!» — «A *szabadságban* azért, melylyel minket a Krisztus megszabadított: álljatok meg és ne kötelezzétek meg ismét magatokat szolgálatnak igájával!» — «Mert ti *szabadságra* hívtattok atyámfiai, csak hogy a *szabadságot* ne adjátok a testnek bűnre való alkalmatossággul, hanem szeretetből egymásnak szolgáljatok!» — «Meglátsátok, hogy valami módon a *ti szabadságotok* botránkozásra ne legyen az erőtelneknek!» — «*Tudakozzatok* az írásokat, mert néktek úgy tetszik, hogy azokban

örök életek vagyon!» — «A lélek mindeneket *vizsgál*, még az Istennek mélysegeit is!» — «A ki betekint a *szabadságnak* tökéletes törvényébe és megmaradt abban, ... az boldog lesz az ő cselekedeteiben!»

Íme: csak egy pár futólagosan kijegyzett felséges sor a szent lapokról! Megannyi visszhang szívünknek ama megdobbanására, a mely azt mondja, hogy vallás nincsen *szabadság* nélkül!

A *szabadság*, — kedves hallgatóm, — az emberi léleknek élető levegője, napsugara és harmata! Vonjátok el az ég felé szálló madártól a levegőt: s élettelenül hull alá a föld rideg göröngyre! Vonjátok el az ég felé nyíló virágtól a tiszta napsugárnak, a csillogó harmatcseppnek csókjait: s hervadtan hanyatlik alá, hogy majdan minden szélnek tehetetlen játék-eszköze legyen! És vonjátok el az emberi lélektől, — vonjátok el a vallástól a *szabadságot!*

Azt olvassuk a művelődéstörténet lapjairól, valamint az utazók leírásából, hogy a fétis-imádó is, minden külső parancs, minden külső kényszer nélkül, *önmagá* választja meg vallásos tiszteletének a tárgyát! Hát csupán mi, a kik oly sokszor szeretünk a művelt ember nevével kérkedni, — mi, a kiknek hitük nem csupán a megmagyarázhatatlan erők és jelenségek *feleltségében* áll, hanem a kiknek «lélekben és igazságban» kell imádnunk Teremtőnket, csak mi nélkülözhetnők vallásos hitünkben a *szabadságot!* Óh nem! És ezerszer nem!

Ennek elismerése, avagy megengedése egyértelmű volna a hit szükségének és boldogító hatásának megtagadásával, mert hiszen: — a rabbillincsek nem voltak szükségesek és boldogítók az emberre soha! Egyértelmű volna ez lelkünk mivoltának egyenes félre-ismérésével, mert hiszen igaza van Luthernek, hogy: «a lelkiismeret isteni rész, — a felett csak Istennek

van hatalma!» Egyértelmű volna ez általában az ember emberi mivoltának kigúnyolásával, mert hiszen valamennyien Isten képmására teremtett lények vagyunk s személyiségünknek alapszlopai: az öntudatosság és a szabadság! Egyértelmű volna ez főképen a kereszténység kigúnyolásával és megtagadásával, mely, — szépen mondja ezt egyik jogbölcse, — valóban a szabadságnak igazi «Magna Charta»-ja és pedig nem egy nép, nem egy nemzet, hanem az egész emberiség számára! És egyértelmű volna ez éppen a protestantizmus megtagadásával, és kigúnyolásával is, a mely lényegében nem egyéb, mint ennek az igazi «Magna Charta» betűinek újra való megaranyozása s a mely létrejöttének módjánál, valamint lényegénél és rendeltetésénél fogva csakugyan semmi más, mint a szabadság, a szent szabadság maga! Más szavakkal bár, de lényegében ugyanezt mondja *Wiener*, a lipcei egyetem kiváló tanára, mikor így nyilatkozik: «A protestantizmus — természeténél fogva — rokon a tudománnyal!» A tudományról pedig, kedves hallgatóm, jól tudjuk azt, hogy ez vagy *szabad* lehet csupán, vagy nem létezik!

«Más fundamentumot senki nem vethet azon kívül, a mely egyszer vettetett s a mely a Jézus Krisztus!» A Jézus Krisztus pedig és az ő tana semmi más, mint maga a szabadság, a melyet a gógotai kereszt kínjai, a melyet a durva erőszak lándzsadöfése és a reá gördfített hideg sziklakőnek súlya se volt képes megsemmisíteni soha!

Azonban a vallás szabadságának kérdését bemutat-hatom egy más oldalról való megvilágításban is! Bizonyosan nem egészen új kedves hallgatóm előtt az általános emberjogoknak, az úgynevezett szabadsági jogoknak a tana. Azok a jogok ezek, a melyeknek alapját az ember személyisége képezi. A melyeknek megszerzésére és megtartására nem kell tennünk sem-

főgimn
részes
tétet
díjak
és vac
Ezen
díjakb
nál az
10—1
nak a
gimnáz
jese
gimn

zet g
hetni
A hat

népisi
ber 1
3—5
tások
tartoz
tanuló
lók, k
voltak
belép
4-ikén
pélyes
tandó
bizony
(Fő-ut
IV. fi
helyez

a bein
9—12
kezdő
való
elnökl
nyújta

egyhá
valam
tartoz
közgy
vány
Eperje
és Li
theol.
Gömő
tanító
esperi
nagyf
Szent
nyitó
tárgy

mit s
pedig
kal e
— m
ván:
nevez
ismer
van
nem

lehet
mint
zójét
jelent
tartat
«a k
azt,
hatal
tényl
szaka
kény
irány
mélte
célta
lyet
mon
tetlet
csésr
hatal
terjed
egy
J
ango
«Az

szágotól óta anya-
t pedig a leghumá-
91-ben a Sárosvármeg-
gálója, majd 1892-ben
an az Országos Ipar-
— az egyleti ezüst-
ebben a hónapban a
gának tagjává válas-
sági-tagja az Eperjesi
az évben az Eperjesi
tént működött. 1893.
rjesi Társadalmi Egy-
az eperjesi adókievítő-
az évben a kerületi
é választották, mely
esten megtartott kon-
ntató-intézetét lénye-
1894. márcziusa óta
-körnek, míg ugyan-
amosvilágítási bizott-
részvénytársulat ala-
zottsági tagjává lett.
pénztáros, átvette a
Magyarosító-egylet
yar Kisdénevelés és
állalkozott. 1896-ban
s, egyház tanácsának
ett a Sárosvármegyei
ja az Eperjesi Lapok-
erjesi Kereskedők és
a elnökévé s ugyanez
iskola elnöke lett.
Magyar Szent Korona
nkjának, valamint a
s. Ez év júniusa óta
ev Kollégium szám-

főgimn. növendékei vallásfelekezeti különbség nélkül részesülhetnek a Kollégium kebelében fennálló tápintézet kedvezményeiben; az ezekre nézve megállapított díjak — mindig félévénként értve — a következők: ebéd-és vacsoráért 62 korona, csupán ebédért 38 korona. Ezen díjak félévénként előre fizetendők; a tápintézet díjából elengedésnek is van helye. Van a Kollégiumnál azonkívül számos alapítvány, melyekből évenként 10—110 koronányi ösztöndíjak és prémiumok osztanak a Koll. növendékeinek; a múlt iskolai évben 27 gimnáziumi tanuló részesült ezen ösztöndíjakban Eperjesen, 1902. aug. havában. Az eperjesi ev. ker. Kollégium főgimnáziumának igazgatója.

* **Felvétel az eperjesi áll. tanítónőképzőintézet gyakorló elemi iskolájába.** Beiratásra jelentkezhetni szeptember 1-jén és 2-ikán d. e. 9 órától 10 óráig. A hat osztályba összesen 48 növendék vehető fel.

* **Az eperjesi ág. hitv. evang. I. egyház elemi népiskolájában és polgári leányiskolájában** szeptember 1., 2 és 3-ik napján d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig folynak az 1902—1903 isk. évre szóló beiratások. *Szept. 1-jén* felvételnek ezen egyház kötelekibe tartozó szülők gyermekei, valamint a vidéki protestáns tanulók; *szept. 2-ikán* beiratnak azon másvallású tanulók, kik már az elmúlt évben ezen intézet növendékei voltak; *szept. 3-ikán* délelőtt felvételnek az újonnan belépő — nem protestáns vallású növendékek; *szept. 4-ikén* d. e. 9 órakor van a tanév megnyitása ünnepélyes istentisztelettel. A beiratás alkalmával felmutatandó: a születési, iskolai és oltási, illetve újraoltási bizonyítvány. A beiratások az iskolaépület helyiségeiben (Fő-utca 99. sz. alatt) eszközöltetnek, illetve a III és IV. fűtosztály tanulóinak beiratása a Kollégiumban elhelyezett tanteremben történik.

* **Az eperjesi izr. hitközség elemi-iskolájában** a beiratások szeptember 1., 2. és 3-ik napján délelőtt 9—12-ig eszközöltetnek. A rendes tanítás szept. 4-ikén kezdődik. Részbent vagy egész tandíj elengedéseért való folyamodványok dr. *Breyer Adolf* iskolaszéki elnökhöz vagy *Fleischmann Mór* iskolai igazgatóhoz nyújthatók be.

* **Egyházkerületi közgyűlés.** A tiszai ág. hitv. egyházkerület — melynek kebelébe Kollégiumunk, valamint a vármegyénekbeli evang. egyházközségek is tartoznak — aug. 19—23-ikán tartotta ezévi rendes közgyűlését Miskolcson, *Zelenka Pál* püspök és *Szentiványi Árpád* egyházkerületi felügyelő elnöklele alatt Eperjesről résztvettek a gyűlésen ifj. *Draskóczy Lajos* és *Liptai Lajos* lelkészek, dr. *Szlávik Mátyás* koll. theol. dékán, dr. *Mikler Károly* egyházmegyei képviselő, *Gömöry János* koll. gimn. igazgató s *Gamauf György* tanítóképző igazgató. A megyéből, *Hoznek Lajos* esperes vezetése alatt, több lelkész jelent meg a nagyfontosságú gyűlésen. Nagy érdeklődést keltett *Szentiványi Árpád* egyházkerületi felügyelőnek megnyitó beszéde, melyben az 1848: XX. t.-cz. végrehajtása tárgyában az országgyűlésen elfoglalt s az utóbbi idő-

ben úgy a napi-, mint az egyházi sajtóban különféle elbírálás alá vont, álláspontját ismertette s indokolta. A mit a komolyabban s alaposabban gondolkozók kezdettől fogva igaz meggyőződéssel vallottak, az nemcsak hogy általánossá vált a több mint kétszáz tagot számláló gyűlésen, de sőt végeredményképen a bizalomnak, szeretetnek, nagyrabecsülésnek olyan lelkesedésszerű ovációban részesült az egyház szeretetében ragyogó nevű s áldásosan működő kerületi felügyelő, a mi végképen leszereli azt a könyelmű, alaptalan s *Szentiványi Árpád* kiváló egyéniségéhez méltatlan felfogást, mely egyes sajtóorgánomok útján a be nem avatottakat és a mellékletek által félrevezetett közönséget érthetetlenül elfogulttá volt képes tenni. Ez a helytelen felfogás ugyanis abban összpontosult, mintha *Szentiványi Árpád* egyháza ellen cselekedett volna, a mikor az 1848: XX. t. cz.-nek végrehajtása tárgyában a képviselőház egyik pártja által indított mozgalom abban a formában időszerűtlennek s czélra nem vezetőnek jelentette ki. A mint most a kerületi gyűlésen is köztudomásává lett, az evang. egyház ügyei iránti odaadó szeretet, az 1848: XX. t.-cz. országgyűlési tárgyalásokor, nemcsak hogy nem csappant meg a tiszai kerület érdemdús felügyelőjében, de sőt igazi egyház-kormányzati s államférfiúi bölcsességgel és tapintattal párosult, a melynek gyümölcseit bizonyára rövid időn belül élvezni is fogja a nemzeti életünkben évszázadok óta áldásosan működő, anyagi erejére nézve azonban ma még gyöngye evang. egyház. Az egyházkerületi felügyelő nyilatkozatai után egy lélekkel nyilvánult meg a közgyűlésnek *Szentiványi Árpád* iránti tántoríthatatlan bizalma, a minek külön felszólalásaikban is kifejezést adtak *Zelenka Pál* püspökön kívül *Kubinyi Géza* és dr. *Meskó László* orsz. képviselők. A gyűlés folyamán — tekintve, hogy a kormány elvileg nem zárkózik el az elől, hogy az evang. egyház szükségleteinek kiegészítő fedezetéről fokozatosan gondoskodjék — elhatározták, miszerint az összes egyházi és iskolai vagyon és jövedelem pontosan összeírassék, hogy ekként a hiányzó s az állam által viselendő fedezet észleltesen megállapítható legyen. Ezen előmunkálatok végzésére egy nagyobb bizottság is kiküldetett. Örvedetes ez a biztatás reánk nézve eperjesi helyi szempontból is, mert reményt nyújt arra, hogy az evang. egyháznak eperjesi nagy intézményei, így főképen Kollégiumunk — a helyi áldozatkészség további ébrenmaradása segítségével is — a virágzásnak egész városunkra jelentékenyen kiható még magasabb fokára emelkedhessék. A koll. igazg.-választmány évi jelentését — mely örvedetes anyagi és szellemi gyarapodásról számolt be — a közgyűlés elismeréssel vette tudomásul. A közgyűlés több napon természetesen óriási anyagot dolgozott fel; e helyütt csak azokat érintettük, a melyek Eperjestről közlebről is érdeklik.

* **Hordár-hiány.** Hogy mennyire szükséges és időszerű volt a hivatalos ellenőrzés alatt álló hordár-intézménynek városunkban nem régen történt szervezése, azt nemcsak az első naptól fogva tapasztalhattuk, de

különös mértékben érezzük mostanában. Alkalmat ad erre az a körülmény, hogy a négy hordár közül legjobb esetben egy áll a vasúton hazatérő publikum rendelkezésére, mert a többi egyidőben hívták be mint tartalékos katonákat a gyakorlatokra. Czelszerű volna, ha a hatóság közbenjárása útján nem egy ugyanazon időre hivatnának be kék-sapkás hordáraink, avagy számuk szaporíttassék, nehogy az idegen előtt merő látványosságnak tűnjék fel az eperjesi hordár-intézmény.

* **Az abosi híd** építése jelentékenyen halad előre s öszre már készen is lesz ez a nagy forgalmi szükségletet kielégíteni hivatott hídja a *Hernád-folyónak*. A híd az abosi vasúti hídtól mintegy száz méternyire lejjebb épül, az államépítészeti hivatal felügyelete alatt.

* **Hadgyakorlatok.** Mint azt legutóbbi számunkban jeleztük az Eperjesen központosítva volt összes katonaság aug. 22-ikén a kora reggeli órákban elvonult. A gyalogság *Kisszebennek* vette útját, a tüzérség pedig *Semsére*, a hol nagy lövőgyakorlatok lesznek.

* **A portómentes hivatalos levelek ajánlása** ügyében a belügyminiszter egy újabb körrendeletben felhívja a törvényhatóságokat, hogy csakis olyan hivatalos levelek adassanak ajánlva postára, melyek pótolhatatlan okiratokat tartalmaznak, vagy a melyekben határidő kitűzéséről van szó, s megjegyzi a körrendelet azt is, hogy csakis azok tekintendők határidős daraboknak, melyek valamely törvényes rendelkezés alapján, illetőleg magánfél érdekéből avagy egyéb fontos okból igényelnek feltétlenül meghatározott időre elintéztetést.

* **Tátraházán,** a *Késmárktól* félóránnyira fekvő kies nyaralóhelyen — mint lapunknak írják — az ezidei évad egyike a legfényesebbeknek és legélvezetesebbeknek. Az Isten-áldotta szép vidéken igen elegáns és kedves közönség adott egymásnak találkozózt, kiknek körében nem csupán felette kellemesen és kedélyesen, hanem egyszersmind kiváló szellemi élvezetekkel kapcsolatban sietnek tova az órák és a napok, úgy, hogy mindenki igazán nehéz szívvel gondol arra az időre, a melyben elfoglaltsága, avagy életfeladata ismét el fogja szőlítani innét. A szellemi élvezetek sorában különösen kiemelendő *Kordán Mariskának*, a fővárosi Opera volt kiváló tagjának, elragadóan szép éneke, a ki magas művészetével sokszor gyönyörködteti a közönséget; nemkülönben dr. *Várady Antalnak*, hazai költőnk ez egyik legkiválóbbjának, felséges előadása, a ki költészetének számos remekével ismerteti meg hálás hallgatóit. Nagy élvezettel hallgatja a közönség a költő bájos kis leánykájának: *Várady Arának* és *Ilonkának* is, gyönyörű szavatait, kiknek elseje fényes reményekre jogosító növendéke a költő igazgatása alatt álló színi-akadémiának. Eddig már egy fényes sikerű nagy hangversenyt is rendeztek, a melyen *Kordán Mariska* énekkel és zongorával, dr. *Várady Antal*, *Várady Aranka*, *Verécsy Margit* és *Várady Ilonka* szavallattal, *Karsa Irma* és *Tatray Dezsőné* zongorával, s *Horváth Ödön* és dr. *Horváth Ödön* egy melodráma előadásával vettek részt. A felséges

at augusztus 1-jétől
on az eddigi délelőtt
óttatott meg.

kir. város képviselő-
st tart, melynek leg-
a részletes előterjesz-
szeptember 19-ikén,
évfordulójának meg-

vármegye területére
— melynek elnöke
os, *Gombos Alajos*,
— szept. 2-ikán d. e.
Eperjesen.

ker. Kollégium fő-
évre szóló beiratások
nek; a beiratásokat
tartatnak a felvételi,
s. Az előadások a fő-
kezdetüket A koll.

ez általában az ember
al, mert hiszen vala-
tett lények vagyunk
: az öntudatosság és
z főképen a keresz-
dásával, mely, — szé-
— valóban a szabad-
pedig nem egy nép,
emberiség számára!
protestantizmus meg-
a mely lényegében
zi «Magna Charta»
s a mely létrejött-
nél és rendeltetésénél
a szabadság, a szent
bár, de lényegében
gyetem kiváló tanára,
ntizmus — természet-
ral! A tudományról
k azt, hogy ez vagy
étezik!

a vethet azon kívül, a
Jézus Krisztus! A
nmi más, mint maga
reszt kínjai, a melyet
reá gördített hideg
egsemmisíteni soha!
a kérdését bemutat-
világításban is!
ves hallgatóim előtt
nyvezett szabadsági
ezek, a melyeknek
pezi. A melyeknek
kell tennünk sem-

mit sem, mert birunk ezekkel születésünkkel fogva és pedig elidegeníthetetlenül és valamennyi embertársunkkal egyenlő mértékben. Ez általános emberjogoknak, — melyek az egyes államokban különösen biztosítottak: szülők az általános állampolgári jogoknak, az úgynevezett *alapjogoknak* a fogalmát, — egyike a *lelkiismereti és vallászabadság joga*. Az állam tehát arra van hivatva, hogy bennünk ezt a jogot biztosítsa. Ő nem adta nekünk, tehát el se veheti azt!

Másfelől pedig az újkori államnak a czélja nem is lehet vallási többé! Ez nem azt jelenti, hogy a vallást, mint a nemzet művelődésének egyik legfontosabb tényezőjét, teljesen figyelmen kívül hagyhatná, hanem igenis jelenti azt, hogy magához teljesen méltatlannak kell tartania azt a régen lomtárba került, elavult elvet, hogy «a kiej a birodalom: azé legyen a vallás is!» Jelenti azt, hogy az újkori állam már csak azért se veheti hatalma alá a lelkiismeretet, mert hiszen erre befolyást tényleg a nélkül se gyakorolhat s erre irányzott erőszakával eredményt a nélkül se érhet el soha! Az a kényszer tehát, a mely az ember lelkiismerete ellen irányul, nemcsak merénylet az ember és az állam méltósága ellen egyaránt, hanem egyszersmind teljesen czéltalan és eredménytelen! Ugyanez az elv az, a melyet büntetőtörvénykönyvünk tárgyalásánál *Csemegei* mondott (1878. febr. 22.) hogy: «A törvényhozó lehetetlenre ne irányozza feladatát!» s hogy «sem szerencsésnek, sem czélirányosnak nem lehet tartani az államhatalomnak oda terjesztését, a hová e hatalom ki nem terjed s a hol az erkölcsnek, a hitnek uralma az egyedüli és kizárólagos!»

J. Stuart Mill-nél, a szabadság eszméjének e kiváló angol frójánál, olvasom ezt a mély igazságú mondatot: «Az a fogalom, hogy az egyik embernek kötelessége

a felől gondoskodni, hogy a másik vallásos legyen, volt okozója minden eddigi elkövetett vallási üldözésnek s ha el lenne fogadva: teljesen igazolná is az üldözéseket!»

Valóban igaz! Ennél a gondolatnál egyszerű fel-támad lelünkben a vallási üldözések szomorú napjainak sötét emléke! Egyszerre fojtogatni kezdi lelkünket a katakombák bűzhőd levegője, máglyák sötétlő füst-tengere s mintha fülünkbe zúgna a vadállatokkal viaskodó szerencsétleneknek kín-ordítása, s a kínzó-eszközök szerte marczangoló kacsái között gyötrött szenvedőnek halálhőrgése! Mintha egész lelkünkig csendülne a lélekharang s vele együtt — többek között — az egykori szörnyű «eperjesi mézsárszékek» is megkínzóttak és kivégzetteknek jajjai s iszonyattal, undorodással fordulunk el ezektől az emlékektől, s mintegy azt mondjuk ahhoz a gonosz szellemhez, a mely figyelmünket erre a kínos álomra, erre a szomorú műltra terelte, a mit *Madách* családott *Ádámja*, hogy:

Vezess, vezess új czélra *Lucifer!*
Csatára szálltam szent eszmék után
S találtam átkot, hitvány felfogásban!
Isten dicsére embert áldozának
S az ember korcs volt eszmémet betölteni!

Óh nem! Ne ezt a képet! Adjuk át a feledésnek ezeket a szomorú korszakokat! Lelkünknek nem kell az ilyen «keresztény állam!» Ebben az értelemben mondotta *Oettingen* éppen oly találóan, mint a milyen meggyőzően azt, hogy: a keresztény állam, úgy, a mint azt az egyház hagyományok emberei gondolják, tényleg már nem létezik, de az állam most, a mikor senkit se kényszerít vallásos cselekvényekre, *keresztényibb, mint előbb volt!*

Ha a lelkiismeret isteni rész, tehát mi bennünk: legyen az csakugyan az Istené! Legyen az csakugyan *szabad!*

Ennél a pontnál azonban — kedves hallgatóim — vigyáznunk kell nagyon! Az a fénylő sugár, a melylyel a vallásos meggyőződés szükségszerű szabadságának igazsága lelki-szemünk elé lép, ne kápráztassa meg szemünket s ne tegyen érzéketlenekké bennünket arra, hogy ennek a nagy igazságnak összes követelményeit belátni legyünk képesek.

A szabadságot nem lehet és nem szabad csupán *magunknak* követelni! Meg kell azt adni és követelni kell azt *mindenki számára!* Az a szabadság, a mely csupán egyeseké, olyképen, hogy abból a többiek ki vannak zárva: az nem szabadság! Különösen nem az ez: a lelkiismeret terén! A szabadsági jog, a mely nem illet meg mindenkit, hanem csak egyeseket: ellenmondás önmagában! Nem jog ez többé, hanem előjog, vagy kiváltság, a mely éppen egyenes megtagadása a szabadságnak, mert hiszen egyeseket kirekeszt abból, a mit mások számára biztosít! A szabadság fogalmában szükségképen benne van az *egyenlőségnek* a fogalma! Vajjon volt-e szabadság ott, a hol a rabszolgaság, a röghöz-kötöttség, vagy a kasztozhoz való tartozás tett különbséget az ember és ember között! Ugy-e bár, hogy nem!? Így nem lehet igazi szabadság a lelkiismeret, a vallás terén sem, ha az csupán egyes kiváltságos kasztoz tulajdonja s ha ezekkel szemben a többiek: rabszolgák, avagy jobbágyok! «Nem kiváltságok, hanem szabadság kell századunkban», ezt mondotta a XIX. század uralkodó eszméinek lánglelkű írója: br. *Eötvös J.*, «s ez nem létezik, ha nem *köz-tulajdonunk!*» Ezt a szép elvet pedig a «haza bölcsé»-nek az a mondata egészíti ki a legmegfelelőbben, hogy: «A szabadság *többekkel megosztva*: becsében nem veszt, sőt erejében nyer s biztonságában növekszik!»

(Vége köv.)

vidéken fekvő nyaralótelepről számos kirándulást rendeztek már a Magas-Tátra örök hóval borított sziklavölgyeibe, tavaihoz és csúcsaira. Ebben az évben a Tátra sokkal érdekesebb, mint egyébkor, mert hómezői sokkal számosabbak és nagyobbak s vízesei is hatalmasabbak, mint rendszeren. Az évad időjárása általában kedvező volt. A néhány hűvös napra ismét állandóan jó idő következett s a szokatlanul nagy számú közönség, teljesen elragadtatva a kis telep bájaitól és kellemétől, mindenben magáévá teszi azt a szép kis költeményt, a melyet Tátraháza egyik ihletett költője irt:

Nem dalos völgy, virágos rét,
Melyet a fenyves itt beárnyal,
Ez egy csepp éden, mit az ég
Elvinni feledett magával...
A földön hagyta, hogy legyen
A hol nyugét a szív lerázza, —
Légy üdvöz drága rejtekem,
Kárpátok gyöngye: Tátraháza!

* **A «Zenélő Magyarország» zongora- és hegedűzeneműfolyóirat** most megjelent 16-ik füzetét a következő szép zeneműjandóságokat közli: I. Huber Sándor: «Pásztorfiú furulyázik a réten». II. Partl Ferencz: «Még azt vetik a szememre» magyar dalokat. III. Lányi Ernő: «Beata es», ének- és harmóniumra IV. Cipollone Alfonz: «Dal — szöveg nélkül» «Lied ohne Wort». V. Sousa Fülöp: «Amerikai harci induló»-t. A havonta kétszer és mindenkor ily változatos és aktuális zenejandóságokat közlő zeneműfolyóiratot zenekedvelőink különös figyelmébe ajánljuk. Előfizetési ára negyedéven 6 füzetre (66 zeneoldala) 3 kor. Előfizethetni a most folyó harmadik évfolyamra, valamint az előző évfolyamokra is a *Zenélő Magyarország* zeneműkereskedésében Budapesten, VIII. József-körút 22/24., honnan mutatványfüzetet 60 fillérért bérmentve küldenek.

* **A pozsonyi kiállítás előkészületei.** Szépnek és nagyszabásúnak ígérkezik a pozsonyi országos mezőgazdasági kiállítás. A pozsonyi városligetben, a mely a maga nemében oly remek park, hogy párját kell keresni, és a tőzomszédságában levő megyei területen emelkednek a szebbnél-szebb kiállítási helyiségek. Főbb épületek: az országos mezőgazdasági épület a terjedelmes állatkiallítási barakkokkal; a pozsonymegyei mezőgazdasági egyesület pavilonja; a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara területéhez tartozó gyárosok és iparosok kiállítási helyisége, az erdészeti pavillon, mely a maga nemében igen sikerült dolog. Ehhez az összes magyarországi nagy erdőuralmak és Pozsony város mint erdőbirtokok szállították a faneműket, melyek hazánk összes fatermelését képviselni fogják. E szép pavillon építője Durnay Antal pozsonyi építő-vállalkozó és ácsmester. Az erdészeti pavillon mellett magaslat lesz, ennek közelében a medvebarlang és fázánkert. Tágasak és csélszerűek az állatkiallítási helyiségek 3000 marhára és lóra. Frigyes főherceg külön kiállítására épített egy igen szép és költséges pavillont. Az Izabella háziipari egyetnek gyönyörű pavillonja lesz a legszebb helyen. Felemlítendő még a pozsonyi szőlőszeti egyesület szép épülete, mely a látogatók figyelmét fel fogja hívni a pozsonyi szőlőgazdaság híres termékeire. A látogatók ellátásáról és szórakozásáról kellőképen fognak gondoskodni. Az eddigi jelekből ítélve, nagyon látogatott lesz a kiállítás, a mely ezt teljes mértékben meg is érdemli.

* **A tanítók vasúti jegye.** A budapesti tanítótestület arra kérték a kereskedelmi minisztert, hogy nekik is adja féláron a vasúti jegyet. A miniszter tudata a fővárossal, hogy a tanítók kérelmét nem teljesítheti. A kormány nem mondhat le arról az elvről, hogy a vasúti díjkezdést csak az állami és törvényhatósági közigazgatási tisztviselők kaphatják meg. Ha a kormány a főváros tanítóinak megadja a félárú jegyet, meg kell adnia a községi és felekezeti iskolák tanítóinak, a rendezett-tanácsú városok és községek alkalmazottainak is. Azt pedig pénzügyi okokból nem teheti meg a kormány.

* **Miért mellőzzük a hazai fürdőket?** *Pávai Vajna Gábor* dr. egészségügyi tanácsos tollából érdekes füzetek jelent meg, melyben szerző teljes objektivitással mutat reá mindazokra az okokra, melyek miatt évente közel 80,000 család magyar fürdők helyett a külföldön keresi üdülést és gyógyulást. Főokokul felhossa Pávai dr. a drágaságot, mely a magyar fürdőket uralja, a fényűzést, a fürdővendégek klikkszerű elkülönítését, a rossz és drága közlekedési eszközöket stb. stb. A füzetke szerzője következő pontokat ajánlja ezen állapotok orvoslására: 1. Olcsó vasúti tarifa. 2. Mielőbbi behozatala a penzio-rendszernek az egész vonalon. 3. Nagyobb áldozatkészség a fürdőtulajdonosok részéről, tekintettel a lakások kényelmére. 4. A társasélet emelése és kiküszöbölése a klikk-rendszernek és fényűzésnek. 5. Kérlelhetlen szigor a fürdőrend betartása körül. 6. Energikus reklám. 7. Az orvosok, valamint a nagyközönség ajánlja a magyar fürdőket. 8. Emelése a

társaséletnek Anna-bálok, tombolák, hangversenyek, felolvasások, színelőadások, társasjátékok, kirándulások stb. rendezése által. 9. Olcsó törlesztéses hitel, ha kell, az állam részéről. 10. Nagyobb-szerű szállodák építése romantikus fekvésű vagy eminens gyógyerejű fürdőkben az állam, vagy konzorciumok alakítása által. 11. Nagyobb erkölcsi támogatás, valamint anyagi támogatás arisztokráciánk és egyházfejedelmink által. 12. Az idegenforgalom létesítése és emelése.

* **Ítéletek vasúti ügyekben.** *Az üzletszabályzat 68. §-ához tartozó póthatározmány* a budapesti kir. keresk.- és váltótörvényszéknek 1901 D 134. sz. alatt hozott ítélete értelmében csak azt teszi a vasút köteletségévé, hogy az áru megérkezésétől szóló avizót a címzettnek elküldje s ha az értesítvényt szabályszerűen kézbesített, a 68. §. 7. pontjában feljogosítja a vasutat arra, hogy az avizóra vezetett átvételi elismervény ellenében az árut kiszolgáltathassa és nem rója reá azt a kötelezettséget, hogy akár az átvételi elismervény valóságát, akár azt, hogy a jelentkező személy a címzett részéről az áru átvételére feljogosított-e, felelősség terhe mellett vizsgálja. — *A gyorsárú bejelentése.* A budapesti kir. keresk.- és váltótörvényszék 1900 D. 864. számú ügyben hozott ítélete szerint a vasút köteles a gyorsárút a címzettnek a megérkezéstől számított 2 óra alatt bejelenteni (10. sz. 68. §. 2. bekezdés) s ha ezt meg nem teszi, az ez által okozott kárt megéríteni tartozik, még az esetben is, ha az értesítéskor a szállítási határidő még nem járt le.

* **Italmérsi jövedéki kihágások meggátolása.** A pénzügyminiszter a szatócsok és kereskedők által üzött italmérsi jövedéki kihágások meggátolása tárgyában valamennyi pénzügyigazgatóságához a következő körrendeletet intézte: Az italmérsi jövedékről szóló 1899. évi XXV. törvénycikknek 5. §-a értelmében kereskedésekben és szatócsüzletekben csak a szesz-italok kismértékben való elárúsítása, továbbá — a szesz és abból készült közönséges pálinka kizárásával — csakis egyéb égetett-szeszes italoknak álló-vendégek részére való poharazása és utczára való kimérése gyakorolható. A törvény ezen rendelkezésének eredményes és hatályos végrehajtása szempontjából kijelentem, hogy a korlátozott kimérési és kismértékbeni elárúsítási engedélyvel bíró kereskedők és szatócsok üzlethelyiségeiben nyílt edényekben csakis azon szesz-italokat tarthatják, a melyeknek poharazására és utczán át való kimérésére engedélyük értelmében jogosítottak. Ebből kifolyólag az ily kereskedők és szatócsok bort, sört, szeszt és szeszből készült közönséges pálinkát üzleti helyiségükben nyílt edényben nem tarthatnak. Ezen rendelkezésem a korlátozott kimérési és kismértékbeni elárúsítási engedélyvel bíró feleknek megfelelő módon azzal hozandó tudomására, hogy az ezen rendelkezés ellen vétők az 1899. évi XXV. t.-cz. 34. §-a alapján pénzbüntetéssel sújtandók és hogy a megindítandó jövedéki eljárás folyamán a már szokásossá vált azon kifogás, hogy a közönséges pálinka nyílt edényben töltötetés céljából vagy házi szükségletre tartatott az üzletben — figyelembe vétetni nem fog.

* **Amerikai észjárás.** Falusi lányainknak, a kik a farszót munkától nem iadnak vissza s e révén Amerikában szorgalmukkal dollárokat gyűjtenek, vagyonosodásuk mellett felfogásuk is kicsiszolódik ott s igen egészséges észjárást sajátítanak el. Van Ungvárt egy agglagény iparos, a ki szorgalmas, meg a saját házában is lakik. Azonban az a mallörje, hogy nem tud a házasság révpártjára jutni, úgy, hogy mint leánykérőt minduntalan az a szomorúság éri, hogy kosarat kap, s ezek mennyisége több, mint a mennyit újjain összeszámolhat. Közlebb is házasságba utazott s megkért egy szomszéd megyében lakó falusi leányt, ki az imént jött haza Amerikából teljesen üdén és 4000 koronával zsebében. A kérő, a kit a szóban forgó iparosunk megbízással látott el, sok minden jót mondott el a völgyéjelőltről, de midőn azt közölte, hogy ő bizony már a 40-ik évét tapossa, a megkért leány csípőjére tette a kezét s a kosarat ezen szavakkal adta át: «Nem megyek hozzá, mert ha jóvaló férfi lenne, úgy 40 éves koráig már Ungvárt is találhatott volna feleséget magának!»

* **A világ sörtermeléséről** az 1901. évre névze új statisztikai táblázatokat készítettek Spitz és Lichtblau szerkesztők. Ezek szerint Magyarországnak csak 95 sörgyára volt tavaly 98 helyett, Ausztriának pedig 1428 helyett csak 1328 gyára. Csökkent nálunk a sörtermelés is és pedig Magyarországon 1 millió 412,978 hektoliterről 1.367,645 hektoliterre, Ausztriában 20 millió 754 hektoliterről 19.891,586 hektoliterre, végül Bosznia-Hercegovinában 56,147 hektoliterről 53,757 hektoliterre. A söradó Magyarországnak 5.700,270 koronát, Ausztriának 75.394,435 koronát, Boszniának pedig 234,028 koronát jövedelmezett. A malátafogyasztás mindkét államban 4.601,890 méter-

mázsát tett, a komlófogyasztás 163,860 vámmázsára rugott, a komlótermelés pedig 340,700 vámmázsát tett. A Német-birodalomban 401-el csökkent a sörfőzők száma és pedig 19,821-ről 18,880-ra; a sörtermelés azonban mindazonáltal emelkedett, még pedig az előző évvel szemben 69.291,719 hektoliterről 1.334,092 hektoliterre; ezen sörmennyiségért 113.760,064 korona adót szedtek be, a malátafeldolgozás 14.234,125 métermázsára, a komlófogyasztás pedig 446,200 vámmázsára emelkedett. Érdemes még megjegyezni, hogy a legtöbb sör Bajorországban fogy: fejenként és évenként 283 liter, legkevesebb pedig Törökországban: 02 liter.

* **Villamos-vasutak sinek nélkül.** Berlinből jelentik, hogy ott júl. 11-ikén a gross-lichterfeldei villamos központi telepen érdekes próbajáratokat tettek egy villamos felső-áramvezetésű omnibussszal. Az omnibusz a turini kiállítás részére készült, a hol a kiállítási épülethez való forgalomban fog alkalmaztatni. Külsőjére nézve egy könnyebb közúti kocsihoz hasonlít, hátul és elől perronja van, azonkívül egy harmadik perron is áll rendelkezésre a ki- és beszállásra. Az áramvezetés profilvezetékeken át történik két kontaktus-rúddal, melyek a kocsi elején balról, hátul pedig jobbról vannak elhelyezve. Két vezetékre azért van szükség, mert itt az áram visszavezetése, mely a sínvasutaknál a vágányon történik, a második vezetéken eszközöltetik. A két vezeték 40 centiméternyi távolságra van egymástól. Érdekes, hogy a kocsi két motorja nem a kerekeket, hanem a kocsi tengelyeit hozza mozgásba. Ez nem az első villamos omnibusz; a Biela-völgyben, a szászországi Svájcban már egy év óta jár egy ilyen omnibusz és pedig teljes sikerrel.

* **Vasút Európa és Amerika között.** Ennek a hihetetlenül hangzó tervnek a megvalósításához komolyan hozzátartott néhány orosz és francia mérnök és tőkepénzes. A Behring-szoroson át akarják a két világrészt egymással összekötni és expedíciót küldtek ki a technikai viszonyok megvizsgálására. Az expedíció két évi távollét után visszatért és jelentést tett közzé a tapasztaltakról. E szerint sikerült olyan helyet találni, a hol a tenger 22 kilométer széles, 50 méter mély, talaja kő, úgy, hogy alagúttal a két földrész minden nehézség nélkül összeköthető. A szibériai vasút kiépítésével ez az út a legfontosabb közlekedési vonalak egyikévé válnék.

* **Sínfektető mozdony.** Tudvalevőleg rég megpróbáltak már oly járművek készítését, melyek maguk fektetik maguk alá a sínpart, hogy a súrlódás megfelelő legyen, a nélkül, hogy rendes vágány fektetése válnék szükségessé. A tervet azonban elaludták, de a mint a *Dringler's Journal* írja, most egy új javított alakjával próbálkoznak a sínfektető mozdonyoknak. Crowden mérnök Hoostell-ben ugyanis oly járművet szerkesztett újabban, a melynek hajtótengelyei, illetőleg kerekei 2—2 méter átmérőjű nagy kerékkoszorúkat hajtának. Ez által a talajjal való érintkezési felület nagyobb lesz és a talaj egyenetlenségeinek átlépése sokkal nagyobb emeltyűkkel történik. Hír szerint a kísérletek 20 lóerős közötti mozdonytal igen jól sikerültek.

Nyilttér.*

Tekintetes Szerkesztő úr! Kérem az alábbi nyilatkozatot becses lapjának legközelebb megjelenő számában közzétenni

Nyilatkozat. Alulírottak ezennel kinyilatkoztatjuk, hogy Majtényi Zsigmond által Eperjesen netalán *feldült* lelkiállapotában elterjesztett vád minden alapot nélkülöz. Egyben bocsánatot kérek a netán minden rosszakarat kizárásával terjesztett koholmányért; mert a koholmány annyival inkább nélkülöz minden alapot, mert én Majtényi Zsigmond földönfutó szegény ember vagyok, kinek családját már évek óta bátyám tartja ki. Én Majtényi Zsigmond bocsánatot kérek tekintetes Gamauf György képezdei igazgató úrtól és kérem, hogy tekintsen arra, hogy egy szegény ember vagyok, kinek három neveletlen gyermeke van és ennek neveltetését csakis úgy kereshetem meg, hogy tekintetes Gamauf György igazgató úr megbocsátja a netán *önkivületi* lelkiállapotomban elkövetett bűnöm s a helyett a kit atyai jóságáért örökké Isten után tisztetek, feldült lelkiállapotomban megsértettem. Bocsánatot kérek azért is, hogyha én netán az intézetet megsértettem, mert sem egyik, sem másik soha szándékomban nem volt. Budapest, 1902. júl. 12. *Majtényi Zsigmond.* Rosenberg Kornél, Majtényi Gyula tanú.

A jelen nyilatkozatot minden kommentár nélkül közzeteszem felfogásom tudta s beleegyezésével. A kik ismernek, azok számára a Nyilatkozat közzététele felesleges, mert koholmányt vettek e rólam terjesztett gaz hírt az első pillanattól kezdve; a többiek véleményét teljesen figyelmen kívül kell hagynom. Kelt Eperjesen, 1902. aug. hó 22-ikén. Kiváló tisztelettel *Gamauf György* tkép. igazgató.

* Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget a Szerk.

Turisták figyelmébe!

Tátralátogatók figyelmébe!

Budapestre utazók figyelmébe!

Rendkívül kedvezményes menettérti vasúti jegyek

lakás- és teljes ellátással
bármely napon 5 napi érvénnyel
Poprádra, Csorbára, Tátralomniczra.

Körúti jegyek Budapesten át
45 napos érvénnyel.

Bővebbet
Quirsfeld Jánosnál
Eperjesen, Fő-utca 58.

Felelős szerkesztő:

Dr. Mikler Károly.

Kiadótulajdonos:

Kósch Árpád.

1190—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A girálti kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete végrehajthatóan *Vaskó Antal* végrehajtást szenvedő elleni 69 kor. 30 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a girálti kir. járásbíró hatáskörében levő S-T-Hermány községben fekvő, a s-t-hermányi 7. sz. telekjében A. I., 1., 4—18. alatt foglalt s Vaskó Antal utáni örökösödési jog című B. 12—16. sorsz. alatt Vaskó József, Dragan Jánosné szül. Vaskó Mária, Haskó Jánosné szül. Vaskó Anna, Repko Józsefné szül. Vaskó Júlia és Vaskó Anna nevű ingatlan birtokra 2770 kor. kikiáltási árban, valamint a sárostapolyhermányi 76. számú tkjében A. I., 1—7 alatt foglalt, ugyancsak Vaskó Antal jogán B. 2—6. sorsz. a. most nevezettek nevű ingatlanra 630 korona kikiáltási árban az árverés elrendelvényén, a fentebb megjelölt ingatlan az 1902. évi szeptember hó 12-ik napján délelőtti 10 órakor Sáros-Tapolyhermány községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak bánatpénzül 277 koronát, illetve 63 koronát késpénzben vagy óvadék-képes értékpapírban a kiküldött kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság

Girálton, 1902. évi június hó 20-ikán.

Szekeress Dezső,
kir. aljávástörv.

Újabb haladás!

Kérje mindenütt csakis
az új Eisenstädter-féle
Vaslovag.

EGLASINE

padlófénymáz.

Gyári jegy: „vaslovag”
törvényesen védve.

Gyorsan szárad! Kiadós!

Mosható! Tükörfényű!

Tartós! Szagtalan!

EGLASINE padlófénymáz utólag nem ragad, így tehát sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be.

Az EGLASINE a használatban a legolcsóbb beeresztő-szer. Takarékos használat mellett = 1 kgr. elegendő 12 m²-méter területre.

Kapható mindenütt!

2935—1902. tkvi szám.

Hirdetmény.

Szentmihályközség telekkönyve a majorsági zsellérbirtokok megváltása következtében részlegesen átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886:XXIX., az 1889:XXXVIII. és az 1891:XVI. t-czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892:XXIX. t-czikken szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886:XXIX. t-cz. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t-cz. 5., 6. §-a és az 1891:XVI. t-czikk 16. § a/ pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889:XXXVIII. t-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t-cz. 15. § a b/ pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886:XXIX. t-czikk 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis az 1903. február 15-ikéig bezárólag a tkvi hatóságához nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886:XXIX. t-cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889:XXXVIII. t-cz. 5. s 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbellel ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis a fent kitett határnapig bezárólag a telekkönyvi hatóságához nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabítható záros határidő letele után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892:XXIX. t-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889:XXXVIII. t-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatóságához hat hónap alatt, vagyis a fent kitett határnapig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Eperjesen, 1902. aug. 4. **Urbán Gyula,**
kir. toszóki, mint toszóki egye-
bíró

Senki

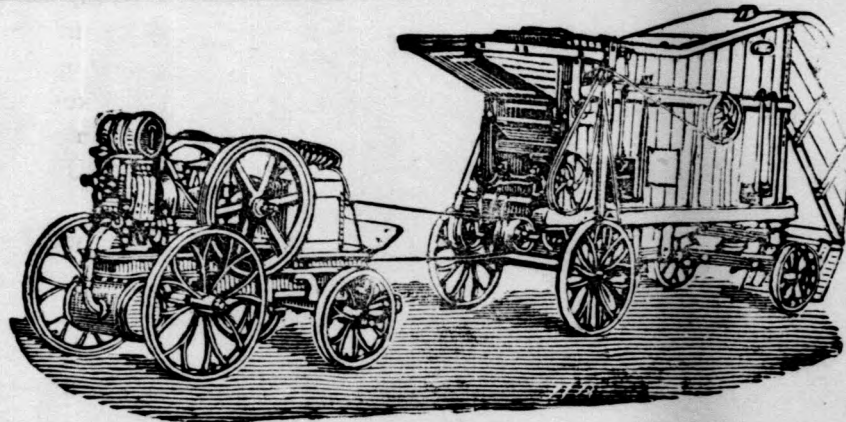
se mulasztja el egyik legrégebb budapesti bankházunk részére törvényesen megengedett állam- és hitelsorsjegyeknek eladására való igényközség végett jelentkezni. Legmagasabb jutalék, előleg, esetleg fix-fizetés Ajánlatok „M. V. 8912” alatt

HAASENSTEIN ÉS VOGLER
hirdetési irodájához
Budapest — intézendők.

„MAYER” GÉPGYÁR

vas- és fémöntőde részv.-társ.

Szombathely. Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Gyártunk: Mindennemű mezőgazdasági és szőlőművelési gépeket. Kitűnő szerkezetű benzinnel működő motorokat 2—30 lóerőig, stabil alakban különféle ipari célokra, valamint locomobil alakban gazdasági gépek stb. hajtására. Teljes műmalomberendezési gépeket, valamint az olajgyártáshoz szükséges berendezéseket és gépeket. Elvállalunk minden a gépszakmába vágó alkalmi szükségletek szerkesztését és kivitelét.

Modern berendezésű vas- és fémöntődéink mindennemű vas- és fémöntést nyers és megmunkált állapotban szállít.

HÁZ ELADÓ.

Magyar-utca 47. sz. ház szabadkézből eladó.

Tudakozódhatni: Pankuch Frigyesnél
ugyanott.

Hirdetmény.

Felsőszvidniki bútortársaság Magyarországon képesített, okleveles és jó bizonyítványokkal ellátott olyan

GÉPÉSZ

ki bútortársaságban gyakorlott, azonnal felvétetik. — Bővebb felvilágosítás a tulajdonosnál szerezhető.

Szvidniken, 1902. évi augusztus 12-ikén.

Rayski Teodor,
földbirtokos és fűrészgár-tulajdonos.

Képviselők

kik gázberendezések szerelésében jártasak

kerestetnek

ACETYLEN-
világítási vállalat.

Ajánlatok — referenciák megjelölésével —
Klinger Rich. gumpoldskircheneri gép- és fémárú-gyár magyarországi telepe, Budapest VII., Hernád-utca 43. sz. «Acetylen-udvar» címzendők.

Háziasszonyoknak

az ugorka-idényre

ajánlatok
saját gyártmányú, természetes

eczet-szeszt

különbféle minőségben.

Tisztelettel:

Feldmann Adolf

eczetszesz-gyáros

Eperjesen, Laktanya- és Fő-utca sarkán.

Utczai lakás

Főutca 73. sz. II. emelet,
azonnal bérbeadó.

Bővebbet ugyanott, I. emelet.

Gassenwohnung

im II. Stock Hauptgasse Nr. 73,
ist stündlich zu vermieten.

Näheres im I. Stock.

Előfizetési felhívás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy kiadásomban még ez év folyamán fog megjelenni a

SÁROSVÁRMEGYEI KALAUZ

és ennek kiegészítő-részeként **EPERJES,**
KISSZEBEN és **BÁRTFA** szab. kir. városok

— özintára. —

A Sárosvármegyei Kalauz tartalmazni fogja a vármegyére vonatkozó közigazgatási adatokat, továbbá az Eperjes, Bártfa és Kisszeben sz. kir. városokban elhelyezett hivatalok és azok tisztviselőinek, valamint a városok orvosainak, ügyvédeknek, kereskedőinek és iparosainak név- s lakjegyzékét, foglalkozások szerint csoportosítva.

A vármegyei községekre vonatkozólag pedig közölni fogja a Kalauz a község magyar és tót elnevezését, postai, távirtdai, szolgabírói, járásbírói, anyakönyvvezetői, telekkönyvi, adóügyi, csendőrségi és pénzügyi hovatartozóságát; a községek lelkészeit, iskoláit, tanítóit, körjegyzőit, bírját; a községi lakosok és házak számát; továbbá a községek nagyobb földbirtokosait, bérlőit, kereskedőit és kocsmárosait, valamint az egyes községek nevezetesebb műemlékeit.

A Kalauz függelékét **hirdetések** fogják képezni.

A Sárosvármegyei Kalauz előfizetési ára **2 korona.**

A Kalauzba felveendő hirdetések árai a következők: **Egész oldal 16 kor.**
Féloldal 10 kor. Negyedoldal 5 kor.

A Sárosvármegyei Kalauz a vármegye minden lakosa számára föltötte hasznos, sőt nélkülözhetlen kézikönyv leendő; hogy azonban lehetővé tétessék nekem, ezen nem csekély áldozatokkal és nagy munkával járó Kalauz nyomtatandó példányainak számát legalább megközelítőleg meghatározni, nagyon kérem a n.-érd. közönséget, az ezen Kalauzra való előfizetését már most levelezőlap útján nálam bejelenteni.

A Sárosvármegyei Kalauz kiadóhivatala:

KÖSCH ÁRPÁD
könyvnyomtató-intézete Eperjesen.

Tüchtiger Vertreter

wird für Eperjes und Umgebung gegen Provision gesucht.

Besitzer von offenen Geschäften aus der Kurz-, Manufactur- oder Modebranche bevorzugt.

Deutsche Offerte sind an die Kunstfärberei und chemische Waschanstalt von

Sigmund Fluss in Brünn
zu richten.

Bérlet.

Egy, a Kálvária mögött fekvő

majorság („Malkókút“)

kényelmes úri- és cselédlakással, jókarban levő gazdasági épületekkel felszerelve, jövő évi április 1-jétől bérbeadó.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos: **Hennel Zsigmond, Fő-utca 12. szám alatt.**

Egy jó házból való II.-od éves jogász keres szept. 10-ikétől lakást és ellátást;

ha azonban ez nem lehetséges, akkor csak lakást egy jó háznál a Kollégium közelében.

Ajánlatok e lap kiadóhivatalában tehetők.

MATTONI FÉLE BUDAI KESERÜVIZ

legjobb hajtószer.

Kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

GLÜCK D.

ékszerész

EPERJESEN, Fő-utca 67. sz.

Ajánlja

dús választékú

ékszer-, arany- és
ezüstművek raktárát

a nagyérdemű vevőközönség szives figyelmébe.

Nyári és őszi idény
1902.

Valódi brünni szövetek.

Egy vég 3 10 méter hosszú, egy úri öltönyt (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak

frt 2 75, 3 70, 4 80 jó	valódi gypajúból.
frt 6 — és 6 90 jobb	
frt 7 75 finom	
frt 8 65 finomabb	
frt 10 — legfinomabb	

Egy vég fekete szalon-öltönyt frt 10 —, úgyszintén felöltőszövet és turista-loden stb., szétküld gyári áron a pontos és szolidnak ösmert szövetgyári raktár:

Siegel-Imhof, Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. Mintahű szállítás biztosítva.
A privát-vevők előnyei tetemesek az által, hogy a szöveteket fenti cégétől a gyárból rendelhetik.

A Sierndorfi Vegyi-termékek és Csontliszt-gyár által előállított

olcsó műtrágya
Thomas-salak
helyett
őszi vetésekhez

nyers-phosphátlisztet

18—20% phosphorsavval,
75% porfinomsággal,

vegyelemezve
a magyaróvári
gazdasági intézet
által

úgyszintén **csontlisztet, superphosphátot, ammóniakot,** valamint az **összes műtrágyákat** jótállás és legjobb feltételek mellett, gyári áron, minden vasútállomáshoz bérmentve szállít, valamint felvilágosítással szolgál:

Tyrnauer K. és Fia cég Eperjesen,

a Sierndorfi Csontliszt- és Vegyi-termékek gyáranak sáros- és zemplésvármegyei képviselője.

Delice

Minden hirdetés felesleges,
a dohányzó egyszer veszi
és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia
szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Zahler Mórnál Eperjesen.

Keil-lakk

legkittünőbb mázólo puha-padlók számára.

Szagtalan „Gloria“-viasz, új beeresztésre olcsó és czélszerű.

Keil-féle viasz-paszta, parquetteknek.

Keil-féle fehér Glasur, mosdóasztaloknak,
45 krajczár.

Keil-féle arany-fénymáz képkeretekhez 20 krajczár.

Keil-féle szalmakalap-lakka minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Gallotsik J. Vilmos cégnél Eperjesen.